

อินเดีย - ฟิลิปปินส์...กับการเสริมสร้างความมั่นคงทางทะเล

ผู้นำฟิลิปปินส์ได้เดินทางเยือนอินเดียอย่างเป็นทางการตามคำเชิญของผู้นำอินเดีย เพื่อเข้าร่วมการประชุมระดับทวิภาคี ณ กรุงนิวเดลี ภายหลังการประชุมได้มีการลงนามในบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ 6 ฉบับ ซึ่งมีเนื้อหาครอบคลุมทั้งในมิติทางด้านความมั่นคง เศรษฐกิจ เทคโนโลยี ฯลฯ โดยปัจจัยผลักดันที่ทำให้เกิดการประชุมในครั้งนี้ มีสาเหตุมาจากปัจจัยทางภูมิรัฐศาสตร์ที่มีความท้าทายร่วมกันหรือจากประเด็นความมั่นคงที่คล้ายคลึงกันจากรัฐคู่กรณี ซึ่งยังต้องติดตามพัฒนาการและความร่วมมือในอนาคตอย่างใกล้ชิด

๑ สถานการณ์ฯ

เมื่อช่วงเดือนสิงหาคม 2568 ที่ผ่านมา นายกรัฐมนตรีอินเดีย (นายเนเรนทรา โมดี) และประธานาธิบดีของฟิลิปปินส์ (นายเฟอร์ดินานด์ มาร์กอส จูเนียร์) ได้เข้าร่วมการประชุมระดับทวิภาคี ซึ่งจัดขึ้น ณ กรุงนิวเดลี ประเทศอินเดีย โดยการประชุมครั้งนี้ ผู้นำของทั้งสองประเทศ ได้มีการลงนามในบันทึกข้อตกลงว่าด้วยความร่วมมือ 6 ฉบับ ซึ่งมีเนื้อหาครอบคลุมถึงการพัฒนาความร่วมมือเชิงยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง และกลาโหม ความร่วมมือด้านความมั่นคงทางทะเล การเสริมสร้างความร่วมมือทางด้านการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร และการฝึกซ้อมทางทหารในพื้นที่ทางทะเล โดยก่อนหน้านี (ในช่วงระหว่างวันที่ 3 - 4 สิงหาคม 2568) กองทัพเรืออินเดียและฟิลิปปินส์ได้เปิดปฏิบัติการลาดตระเวนร่วมทางทะเลเป็นครั้งแรกในพื้นที่ทะเลจีนใต้ โดยกองทัพเรืออินเดียได้จัดส่งเรือเข้าร่วมปฏิบัติการ จำนวน 3 ลำ ได้แก่ เรือพิฆาตติดขีปนาวุธนำวิถี INS Delhi, เรือบรรทุกเชื้อเพลิง INS Shakti, และเรือคอร์เวต INS Kiltan ในขณะที่กองทัพเรือฟิลิปปินส์ได้จัดส่งเรือเข้าร่วมปฏิบัติการ จำนวน 2 ลำ ได้แก่ เรือฟริเกต BRP Miguel Malvar และเรือฟริเกต BRP Jose Rizal

๒ ประเด็นที่สำคัญฯ

การประชุมร่วมระหว่างผู้นำอินเดียและผู้นำฟิลิปปินส์ในครั้งนี้ มีประเด็นความร่วมมือทางด้านการมั่นคงทางทะเลที่น่าสนใจ ดังนี้
การผลิตและการจัดหาอาวุธยุทโธปกรณ์ : อินเดียมีความตั้งใจ

ที่จะพัฒนาขีดความสามารถทางด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ซึ่งจะมีบทบาทสำคัญในการช่วยเหลือและสนับสนุนให้ฟิลิปปินส์พัฒนาขีดความสามารถของกองทัพเรือให้มีความทันสมัยมากขึ้น อาทิ การพัฒนาศักยภาพทางเทคโนโลยีการป้องกันประเทศ รวมถึงการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และความร่วมมือด้านอาวุธยุทโธปกรณ์ และการส่งมอบระบบขีปนาวุธ BrahMos ที่เป็นเทคโนโลยีสำคัญในภูมิภาค ที่มีการขับเคลื่อนด้วยแรมเจ็ต (Ramjet) ซึ่งเป็นเครื่องยนต์ไอพ่นชนิดหนึ่งที่สามารถติดตั้งและยิงได้จากเรือดำน้ำ เรือฟริเกต และเครื่องบินขับไล่

การฝึกซ้อมทางทหาร : กองทัพเรืออินเดียและกองทัพเรือฟิลิปปินส์จะส่งเสริมความร่วมมือทางด้านการทหารระหว่างกัน โดยทั้งสองประเทศมีแผนที่จะการจัดส่งกำลังพล (ทั้งในสังกัดกองทัพเรือและหน่วยยามฝั่ง) เข้ารับการฝึกซ้อมทางทะเลร่วมกัน ผ่านรูปแบบกิจกรรมต่าง ๆ อาทิ การเดินทางเยี่ยมเยือนของผู้นำระดับต่าง ๆ การฝึกซ้อมและการลาดตระเวนร่วมทางทะเล และกิจกรรมความร่วมมืออื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้เพื่อเป็นการพัฒนาทักษะและขีดความสามารถของกำลังพล ทั้งในเรื่องทักษะการเดินเรือ การเฝ้าระวังป้องกันปัญหาภัยคุกคามความมั่นคงทางทะเล การแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับประสบการณ์ในการบริหารจัดการภัยคุกคามความมั่นคงที่ผ่านมา และการปฏิบัติการกิจตามแผนเมื่อเกิดการเผชิญเหตุ

การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร : กระทรวงกลาโหม หน่วยงานความมั่นคง และกองทัพเรือของทั้งสองประเทศ จะยกระดับความร่วมมือทางด้านการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารในมิติต่าง ๆ ให้มากยิ่งขึ้น อาทิ การแลกเปลี่ยน

ข้อมูลเชิงยุทธศาสตร์และข้อมูลเชิงยุทธการ การสนับสนุนและแลกเปลี่ยนข้อมูลทางด้านข่าวกรอง ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาภัยคุกคามความมั่นคง ทั้งนี้เพื่อเป็นการพัฒนากรอบความร่วมมือในมิติทางด้านการข่าวกรองมีประสิทธิภาพและมีความใกล้ชิดกันมากยิ่งขึ้น

การยกระดับความสัมพันธ์ทางการทูต : การเดินทางเยือนอินเดียอย่างเป็นทางการของผู้นำฟิลิปปินส์ในครั้งนี้ เป็นการยกระดับความสัมพันธ์และความเป็นหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์ของทั้งสองประเทศให้มีความใกล้ชิดกันมากขึ้น ทั้งในมิติทางด้านการเมืองและความมั่นคง ด้านเศรษฐกิจ และความร่วมมือทางด้านการทหาร ซึ่งจะส่งผลทำให้เกิดความไว้วางใจระหว่างกันมากขึ้น

๔ บทวิเคราะห์

1) การกระชับความสัมพันธ์และเสริมสร้างกรอบความร่วมมือด้านความมั่นคงทางทะเลในมิติต่าง ๆ ระหว่างอินเดียและฟิลิปปินส์นั้น นักวิชาการทางด้านความมั่นคงทางทะเลมองว่า เกิดขึ้นจากปัจจัยที่เป็นแรงผลักดันหลายประการ กล่าวคือ การที่อินเดียและฟิลิปปินส์มีประเด็นความท้าทายและข้อพิพาทด้านความมั่นคงที่คล้ายคลึงกัน โดยทั้งสองประเทศต่างมีข้อพิพาทกับจีนในเรื่องเขตแดนรวมถึงการที่จีนเพิ่มบทบาททางยุทธศาสตร์ในมหาสมุทรอินเดียและทะเลจีนใต้ อาทิ ฟิลิปปินส์มีข้อพิพาทข้อพิพาทในพื้นที่ทะเลจีนใต้ อินเดียเองก็มีปัญหาเรื่องเส้นเขตแดนตามไหล่เขาหิมาลัยกับจีน

2) การเสริมสร้างกรอบความร่วมมือในระดับทวิภาคีทางด้านความมั่นคงและกลาโหมระหว่างอินเดียและฟิลิปปินส์นั้น จะส่งผลต่อการพัฒนาองค์ความรู้และทักษะของกำลังพล ผ่านกิจกรรมการฝึกซ้อมในลักษณะต่าง ๆ อาทิ การได้รับการพัฒนาองค์ความรู้เกี่ยวกับหลักนิยมทางการทหาร ยุทธวิธี และเทคนิคในการปฏิบัติการต่าง ๆ ให้สำเร็จลุล่วงอย่างมีประสิทธิภาพ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์จากกำลังพลที่เคยผ่านการปฏิบัติงานจริง การฝึกซ้อมบ่อยครั้งจะส่งผลทำให้กำลังพลเกิดความเชี่ยวชาญและความชำนาญในการปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจที่ได้รับมอบหมาย กิจกรรมที่การฝึกซ้อมจะก่อให้เกิดการแบ่งปันข้อมูล แนวคิด และแนวทางการปฏิบัติที่ดีที่สุดในการรับมือกับปัญหาความท้าทายด้านความมั่นคงทางทะเลในภูมิภาค ตลอดจนการที่ฟิลิปปินส์ได้รับการอนุมัติจากอินเดียเรื่องการจัดซื้อขีปนาวุธ BrahMos นั้น จะส่งผลทำให้ช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการป้องกัน หรือรับมือกับความท้าทายด้านความมั่นคง ที่อาจจะเกิดขึ้นในพื้นที่ทะเลจีนใต้ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3) การพัฒนาความร่วมมือระหว่างอินเดียและฟิลิปปินส์ที่เกิดขึ้นนี้ นักวิชาการด้านความมั่นคงทางทะเลมองว่า อินเดียและฟิลิปปินส์พยายามส่งสัญญาณไปยังประชาคมโลก เพื่อชี้ให้เห็นว่าทั้งสองประเทศมีความตระหนักถึงบทบาทสำคัญในการส่งเสริมเสถียรภาพ การเปิดกว้าง และยึดมั่นการดำเนินการภายใต้ระเบียบของภูมิภาค ซึ่งตั้งอยู่บนพื้นฐาน

ของกฎกติกาโลก ด้วยการพัฒนากรอบความร่วมมือด้านความมั่นคงทางทะเลและการขับเคลื่อนการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ อย่างต่อเนื่องนั้น จะส่งผลก่อให้เกิดสันติภาพและความมั่นคงต่อทั้งสองประเทศและภูมิภาคในอนาคต

4) การเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างอินเดียและฟิลิปปินส์ในครั้งนี้ นักวิชาการด้านความมั่นคงทางทะเลมองว่า ในเชิงยุทธศาสตร์แล้ว ฟิลิปปินส์ได้ประโยชน์จากกรอบความร่วมมือลักษณะนี้อย่างมาก กล่าวคือ ฟิลิปปินส์ซึ่งในปัจจุบันกำลังมีปัญหาข้อพิพาทกับจีนอยู่ ต้องการสร้างความสมดุลทางอำนาจโดยส่งเสริมบทบาทของอินเดียในพื้นที่ทะเลจีนใต้ ผ่านกลไกการลาดตระเวนร่วม เพื่อส่งเสริมสันติภาพและความมั่นคงในภูมิภาค ทั้งยังเป็นการช่วยฟิลิปปินส์ในเรื่องของการบริหารจัดการทรัพยากรของกองทัพเรือที่มีอยู่ค่อนข้างจำกัดให้เกิดประสิทธิภาพมากขึ้น เนื่องจากฟิลิปปินส์มีจำนวนเรือตรวจการณ์และเรือลาดตระเวนน้อย ไม่สามารถตอบสนองต่อการกิจการเฝ้าระวังป้องกันภัยคุกคามทางทะเลได้อย่างครอบคลุม การปฏิบัติการทางทะเลแต่ละครั้งต้องใช้จ่ายงบประมาณค่อนข้างสูง และระบบอาวุธยุทธโปกรณ์ของกองทัพเรือยังขาดความทันสมัย ฯลฯ ในขณะที่อินเดียมีเทคโนโลยีป้องกันประเทศที่ทันสมัย มีระบบอาวุธยุทธโปกรณ์ที่มีความพร้อมในทุก ๆ ด้าน ฉะนั้น ขีดความสามารถที่อินเดียมีอยู่นี้ สามารถเข้ามาช่วยเติมเต็มในส่วนที่ฟิลิปปินส์ยังขาดความพร้อมในแต่ละมิติได้

๕ บทส่งท้าย

การเสริมสร้างความสัมพันธ์และพัฒนากรอบความร่วมมือระหว่างอินเดียและฟิลิปปินส์นั้น ถือว่าเป็นอีกตัวอย่างหนึ่งของแนวทางการดำเนินนโยบายที่ดีสำหรับประเทศที่เป็นรัฐชายฝั่ง ซึ่งจะช่วยสร้างความไว้วางใจ เพิ่มประสิทธิภาพของระบบเฝ้าระวังป้องกันภัยคุกคาม เกิดการบริหารจัดการทรัพยากรที่มีประสิทธิภาพ เกิดการพัฒนาศักยภาพของกำลังพลและอาวุธยุทธโปกรณ์ และช่วยเติมเต็มในมิติที่ฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดยังขาดความพร้อม ซึ่งสิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นปัจจัยเกื้อหนุนที่ทำให้รัฐชายฝั่งเกิดความมั่นคงทางทะเลอย่างยั่งยืน

★อ้างอิง

- สำนักข่าวกรองแห่งชาติ. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <https://www.nia.go.th/>
- สำนักข่าวอินโฟเควสท์. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <https://www.infoquest.co.th/>
- สำนักข่าวอินโดเพิทิก ดิเฟนส์ ฟอรัม. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <https://ipdefenseforum.com/th/>